

Dosarul nr.3ra-1040/19

Prima instanță: Judecătoria mun. Chișinău, sediul Centru (judecătorul:L.Bagrin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: V.Clima, E.Palanciuc, A.Malfii)

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Efrem Corciu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale municipiul Chișinău sectorul Rîșcani cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

constată:

La 14 august 2017, Efrem Corciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale municipiul Chișinău sectorul Rîșcani (în continuare CTAS mun. Chișinău sect. Rîșcani) cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 29 ianuarie 1991-5 octombrie 2004 a activat în organele procuraturii în diferite funcții de procuror.

La 17 martie 2009, după împlinirea vârstei de 50 ani, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu.

A menționat că, prin Legea nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2013 „Cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar”, salariul procurorului a fost majorat cu 35%, începând cu 1 ianuarie 2013. Totodată, prin Legea cu privire la Procuratură din 25 februarie 2013 (în vigoare începând cu 1 august 2016), salariul procurorului a fost majorat, acesta reprezentând 90% din salariul judecătorului.

Reclamantul a concretizat că, dreptul său la pensie cu aplicarea principiului recalculării la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională și nu-l exclude din utilitate publică. Or, dreptul social la pensie l-a dobândit licit, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă în anul 2009, iar drepturile diminuate prin normele Legii nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca drepturi potențiale aleatorii se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare și nu se aplică în cazul său deoarece, normele de drept de pensionare stabilite subiectiv posterior nu au putere retroactivă.

Efrem Corciu a considerat că, a fost lipsit de către organele de asigurare socială de dreptul dobândit licit în anul 2009, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie a fiecărui an și cu achitarea a doar 50% din mărimea stabilită prin lege, încălcând grav prevederile Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la procuratură, cât și legile anterioare în materia respectivă, care asigură reglementarea garanțiilor sociale, una dintre acestea fiind acordarea pensiei procurorului ca entitate de demnitate publică la o anumită vârstă, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

La fel, a susținut că Curtea Constituțională s-a pronunțat echivoc asupra faptului că, cuantumul pensiei stabilit printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, aceste constatări fiind reflectate inclusiv în Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art.1 pct.22 și art.2-5 din Legea nr.358-XV din 31 iulie 2003 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”.

Reclamantul a precizat că, prin răspunsul CTAS mun. Chișinău sect. Rîșcani din 5 iulie 2017 i-a fost comunicat că, temei pentru recalcularea pensiei ca procuror din salariul majorat al procurorilor în exercițiu nu este, deoarece, prin Legea nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost modificat art. 73 al Legii cu privire la Procuratură și abrogate aliniatele 3-10 din art. 73.

Prin răspunsul CNAS, E-1243/17 din 7 august 2017, i-a fost refuzat în admiterea cerințelor înaintate, argumentând că cererea prealabilă privind recalcularea pensiei de procuror, este neîntemeiată.

A solicitat Efrem Corciu, constatarea răspunsului CNAS nr. E-1243 din 7 august 2017 ca neîntemeiat și ilegal; obligarea de a stabili și achita pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în Procuratura mun. Chișinău; obligarea de a recalcula pensia pentru vechime în muncă ținând cont de majorările salariului procurorului de la 1 ianuarie 2013 și 1 august 2016.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Efrem Corciu a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 15 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul depus de Efrem Corciu, a fost casată hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

Prin încheierea protocolară din 21 ianuarie 2019 s-a dispus, atragerea în proces CTAS mun. Chișinău sect. Rîșcani în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 11 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea în contencios administrativ depusă de Efrem Corciu a fost admisă integral. A fost recunoscută ca fiind nefondată decizia CNAS nr.E-1243/17 din 7 august 2017, a fost obligat CNAS să recalculeze și să achite pensia pentru vechime în muncă lui Efrem Corciu, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în exercițiu în Procuratura mun.Chișinău, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținând cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea de efectuat începând cu 1 aprilie 2013, și continuând cu 1 august 2016, după creșterea salariului potrivit art. 60 din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016 (în vigoare de la 1 august 2016) reieșind din funcția deținută și a fost încasat din contul CNAS în beneficiul lui Efrem Corciu suma de 3000,00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 18 februarie 2019 și ulterior la 5 aprilie 2019, CNAS a depus apel împotriva hotărârii din 11 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de CNAS.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile Legii contenciosului administrativ, art.2 alin.(1) - (3), art.9 lit.a), art.14, 15 alin.(1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156 din 14 octombrie 1998, art.73 alin. (8) din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, art.6 alin. (1)-(4) Cod civil.

Cu referire la normele de drept citate și în raport cu materialele cauzei, instanța de apel a menționat că, Efrem Corciu a dobândit dreptul la pensie din 17 martie 2009, în condițiile prevederilor Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, respectiv, cu dreptul de a beneficia de recalcularea pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu luna următoare celei în care s-a majorat salariul, indiferent de faptul dacă pensionarul lucrează sau nu în organele Procuraturii.

A reținut că, prevederile Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, au fost abrogate odată cu adoptarea Legii nr.56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate alin.(3) - (10) al art.73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură.

Totodată, a punctat că, având în vedere că Legea civilă nu are caracter retroactiv, dreptul dobândit sub imperiul unei legi, nu poate fi diminuat printr-o lege ulterioară.

Astfel, Curtea de Apel a conchis că prima instanță, corect a aplicat normele de drept care se referă speței.

La 28 iunie 2019, și respectiv la 17 iulie 2019 CNAS a depus recurs împotriva deciziei din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Pledând pentru admiterea recursului, recurenta a reiterat motivele de fapt și de drept expuse în cererea de apel.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii, de respingere a acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de

Justiție, reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Instanța de recurs menționează că decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1) și 245 alin. (1) Cod administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) Cod administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 19 iunie 2019 astfel, recursul declarat de CNAS la 28 iunie 2019, este depus în termen.

Prin referința din 8 august 2019, Efrem Corciu a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Examinând temeiurile recursului depus de CNAS în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de CNAS.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu